

УДК 633.16:631.5:631.811.98

Заєць С. О., кандидат с.-г. наук, завідувач відділу агротехнологій

Кисіль Л. Б., аспірант

Інститут зрошуваного землеробства НААН

E-mail: lkisiel@ukr.net

ВПЛИВ АГРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ УМОВ ОСІНЬОГО ПЕРІОДА НА РОСТОВІ ПРОЦЕСИ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ ТА РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ

Підвищення врожайності зернових культур – одна з першочергових задач рослинництва. Озимі зернові культури займають ведуче місце у виробництві зерна. Вони найбільш урожайні, менше порівняно з ярими страждають від несприятливих погодних умов. Гарантовано високі та стабільні урожаї зерна ячменю озимого можна отримати за рахунок поєднання зрошення та чіткого виконання вимог сучасних зональних технологій вирощування, що базуються на основі оптимізації агроприймів, впровадження нових високопродуктивних сортів, які максимально адаптовані до змін клімату та умов зрошення, а також препаратів-інновацій рістрегулюючої дії.

Багатьма дослідженнями встановлено, що основи продуктивного потенціалу озимих культур закладаються на початковому рості рослин. Тому основну увагу при вирощуванні ячменю озимого слід уділити осінньому періоду вегетації.

Мета даного дослідження - встановити вплив обробки насіння новими регуляторами росту (Гуміфілд Форте брікс, МІР, PROLIS) на ростові процеси в осінній період сучасних сортів ячменю озимого за сівби в оптимальній і пізній строки (1 та 20 жовтня).

У роки проведення досліджень спостерігались різні агрометеорологічні умови. До уваги бралися основні метеорологічні чинники – температура повітря і кількість опадів. Осінь 2016 року відзначилась коливанням температурного

режиму, а також дефіцитом опадів на початку періоду та достатньою їх кількістю у другій половині періоду. Погодні умови осіннього періоду 2017 року відмічалась підвищеним температурним режимом та значним дефіцитом опадів.

Рослини сортів ячменю озимого, за умов осені 2016 року розвивалися майже однаково. За сівби 1 жовтня куцистість та надземна маса сортів Академічний і Дев'ятий вал становила 2,2 пагони та 233250 г/м², а за пізньої – 1,0 та 4853 г/м². В умовах осені 2017 року інтенсивніше куцився сорт Дев'ятий вал, який за сівби 1 жовтня сформував 3,3-4,5 пагонів, а за пізнього строку 1,11,3 пагони. За сівби 1 жовтня надземна маса сортів становила 776-920 г/м², а за сівби 20 жовтня – 120160 г/м². Це вказує на те, що за пізньої сівби рослини повільно розвиваються і за меншої кількості днів осінньої вегетації не встигають достатньо накопичити надземної маси.

Встановлено, що агрометеорологічні умови осіннього періоду і строки сівби значно впливають на ростові процеси рослин сортів ячменю озимого. У 2017 році за теплої (сума ефективних температур 159,0 °С і вище) і тривалої осінньої вегетації (81 доба і більше) рослини ячменю озимого добре розвиваються за сівби, як 1 так і 20 жовтня, а в прохолодних умовах 2016 року – 1 жовтня. За сприятливих метеорологічних умов 2017 року краще розвиваються рослини сорту Дев'ятий вал, а за несприятливих – переваг одного сорту над іншим не має.

УДК633.1:631.67:631.526.3:631.8

Заєць С. О., кандидат с.-г. наук, завідувач відділу агротехнологій

Фундират К. С., науковий співробітник відділу агротехнологій

Інститут зрошуваного землеробства НААН

E-mail: szaiets58@gmail.com; kfundirat@gmail.com

ВОДОСПОЖИВАННЯ СОРТІВ ТРИКАЛЕ ОЗИМОГО НА ЗРОШУВАНИХ ЗЕМЛЯХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ ЗАЛЕЖНО ВІД МІКРОДОБРИВ

В умовах посушливого клімату та нестачі вологи в Південному Степу України реалізувати потенціальну насінневу продуктивність зернових можна лише завдяки зрошенню. Проте технології в умовах зрошення нових сортів тритикале остаточно поки що не розроблені та потребують детальнішого вивчення зважаючи і на зміну клімату. Ставилась мета вивчити вплив

сортів і мікродобрих на сумарне водоспоживання тритикале озимого, витрати води на формування 1т зерна та визначити заходи які забезпечують найбільш ефективно використання вологи на зрошуваних землях Південного Степу України.

Дослідження у 2014-2016 роках в Інституті зрошуваного землеробства НААН на Інгулецькій зрошувальній системі показали, що водоспоживання